

Sygn. akt IV U 1286/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 stycznia 2017 roku

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Monika Wąsowicz

Protokolant Joanna Jastrzębska-Ciura

po rozpoznaniu w dniu 4 stycznia 2017 roku w Częstochowie

sprawy M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

w przedmiocie niewydania decyzji przez organ rentowy

na skutek odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 31 marca 2016 roku Nr (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt IV U 1286/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 marca 2016 roku numer (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. poinformował ubezpieczoną M. M., że wyrokiem Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. z dnia 26 sierpnia 2014 roku została przyznana renta w związku z wypadkiem przy pracy na okres dwóch lat począwszy od 1 sierpnia 2013 roku do 31 lipca 2015 roku. Wykonując powyższy wyrok organ rentowy wypłacił także stosowne wyrównanie. Wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy zgłoszony został w dniu 4 stycznia 2016 roku i decyzją z dnia 3 marca 2016 roku Zakład ponownie ustalił prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 stycznia 2016 roku. W okresie od 1 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku ubezpieczona nie przedłożyła wniosku o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, wobec powyższego wyrównanie za ten okres nie przysługuje.

W odwołaniu wniesionym do Sądu ubezpieczona M. M. wskazała, iż składa odwołanie, z uwagi na brak wydania decyzji administracyjnej w terminie ustawowym. Mając na uwadze powyższe wniosła o zobowiązanie organu rentowego do bezzwłocznego wydania decyzji o ustaleniu prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 1 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. Domagała się nadto zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazała, iż w toku postępowania pierwszoinstancyjnego biegli sądowi lekarze orzekli o jej częściowej niezdolności do pracy na okres 2 lat od dnia 1 sierpnia 2013 roku do 31 lipca 2015 roku.

Na skutek wniesienia apelacji przez organ rentowy Sąd Apelacyjny w K. dopuścił dowód z opinii biegłych, którzy potwierdzili, iż była ona częściowo niezdolna do pracy ustalając jednak, iż miało to trwać o rok dłużej, tj. do 31 lipca 2016 roku. Powyższe postępowanie zostało umorzone na skutek cofnięcia przez organ rentowy apelacji. Niezwłocznie po prawomocnym umorzeniu postępowania apelacyjnego w dniu 4 stycznia 2016 roku złożyła wniosek o dalsze przyznania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, jednakże decyzją z dnia 19 lutego 2016 roku organ rentowy przeliczył wysokość renty z tytułu niezdolności do pracy za okres uwzględniony w wyroku Sądu Okręgowego w C., a decyzją z dnia 3 marca 2016 roku ustalił rentę na okres od 1 stycznia 2016 roku. Z uwagi na brak ustalenia renty za okres od 1 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku pismem z dnia 16 marca 2016 roku ponowiła ona swój wniosek o przyznanie i wypłatę renty za powyższy okres. W wykonaniu powyższego wniosku organ rentowy nie wydał jednak żadnej decyzji, a jedynie pismem z dnia 31 marca 2016 roku poinformował ją o braku uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy. W tej sytuacji oczywistym jest, iż organ rentowy powinien samodzielnie ustalić jej prawo do renty od dnia 1 sierpnia 2015 roku do 31 lipca 2016 roku, a podstawą tego ustalenia powinien być jej wniosek, który zainicjował poprzednie postępowanie sądowe oraz ustalenia poczynione przez Sąd w postępowaniu apelacyjnym. Jeżeli bowiem nawet przyjąć, iż opinia biegłych utraciła walor dowodu procesowego, to jednak powinna zostać uwzględniona przez organ rentowy przy ustalaniu okresu faktycznej częściowej niezdolności do pracy, skoro na etapie postępowania apelacyjnego organ rentowy aprobował wnioski tej opinii i z tego powodu cofnął apelację.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych – Oddział w C. wniósł o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

M. M. urodziła się (...). Ubezpieczona posiada wykształcenie podstawowe, pracowała jako operator pras. W okresie od 28 lipca 2011 roku do 21 lipca 2012 roku ubezpieczona uprawniona była do pobierania świadczenia rehabilitacyjnego, a od dnia 22 lipca 2012 roku przyznano jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Świadczenie przyznano okresowo do 31 lipca 2013 roku.

W dniu 28 czerwca 2013 roku ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy z tytułu wypadku przy pracy na dalszy okres, co załatwione zostało odmownie decyzją z dnia 17 września 2013 roku. M. M. nie zgodziła się z powyższą decyzją i zaskarżyła ją do Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C., który wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2014 roku w sprawie sygn. akt IV U 2200/13 zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy na okres dwóch lat poczynając od 1 sierpnia 2013 roku. Powyższy wyrok zaskarżył apelacją organ rentowy. W toku postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny w K. uzupełnił postępowania dowodowe dopuszczając dowód z opinii zespołu biegłych sądowych psychiatry i psychologa, którzy uznali, iż ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy na okres trzech lat od czasu wygaśnięcia wcześniejszych świadczeń, tj. od lipca 2013 roku. W związku z cofnięciem apelacji Sąd Apelacyjny w K. postanowieniem z dnia 29 grudnia 2015 roku w sprawie sygn. akt III AUa 2304/14 umorzył postępowanie w sprawie.

Decyzją z dnia 19 lutego 2016 roku organ rentowy, wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego z dnia 26 sierpnia 2014 roku, przeliczył ubezpieczonej od dnia 1 sierpnia 2013 roku rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Świadczenie przyznano okresowo do 31 lipca 2015 roku.

W dniu 4 stycznia 2016 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ustalenie uprawnień do renty na dalszy okres, co załatwione zostało decyzją z dnia 3 marca 2016 roku przyznającą prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy okresowo do 28 lutego 2019 roku.

W dniu 16 marca 2016 roku M. M. wniosła o wypłacenie jej wyrównania renty za okres od 1 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku.

(vide: akta rentowe)

W niniejszej sprawie w pierwszej kolejności rozważyć należało czy wniosek ubezpieczonej o przyznanie jej prawa do renty za okres od 1 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku został formalnie rozpoznany, tj. czy zachodzą podstawy do złożenia skargi na bezczynność organu rentowego.

Zgodnie z art. 477⁹ § 4 k.p.c. jeżeli organ rentowy lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności nie wydał decyzji lub orzeczenia w terminie dwóch miesięcy od dnia zgłoszenia roszczenia w sposób przepisany, odwołanie można wnieść w każdym czasie po upływie tego terminu.

W dniu 16 marca 2016 roku ubezpieczona złożyła do organu rentowego wniosek o wyrównanie renty za okres od 1 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. W wykonaniu powyższego wniosku organ rentowy pismem z dnia 31 marca 2016 roku poinformował odwołującą o braku podstaw do przyznania świadczenia za powyższy okres. Co prawda pismo to nie zostało określone jako decyzja oraz nie zawiera informacji o prawie i terminie do złożenia odwołania do Sądu, jednakże wątpliwości Sądu nie budzi fakt, iż rozstrzyga ono o prawach i obowiązkach strony. Jak natomiast wskazał Sąd Apelacyjny wB. w wyroku z dnia 7 maja 2013 roku w sprawie sygn. akt III AUa 1129/12 (LEX nr 1316150) przedmiotem rozpoznania w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych jest przede wszystkim żądanie wnioskodawcy. Oznacza to, że jeżeli organ rentowy w sposób niekompatybilny zredagował decyzję, jednak z jej treści można wyinterpretować jego stanowisko, to przed sądem zakres sporu wyznaczany jest nie przez literalną treść decyzji, ale przez pryzmat żądania ubezpieczonego. Analogicznie wypowiedział się Sąd Apelacyjny w S. wskazując w wyroku z dnia 5 maja 2016 roku w sprawie sygn. akt III AUa 695/15 (LEX nr 2107014), iż wyznacznikiem i kierunkiem postępowania nie jest formalne wydanie bądź niewydanie decyzji, lecz przede wszystkim treść wniosku rentowego, gdyż to on wyznacza zakres postępowania administracyjnego przed organem rentowym oraz przedmiot rozstrzygnięcia, jakie winna zawierać decyzja.

Z powyższego zatem wynika, iż mimo pewnych wad, pismo z dnia 31 marca 2016 roku stanowiło formalną odpowiedź na wniosek ubezpieczonej z dnia 16 marca 2016 roku, a zatem brak jest podstaw do ustalenia jego bezczynności w tym zakresie.

Odnosząc się natomiast do żądania przyznania renty za okres od 1 sierpnia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, to nie zasługuje ono na uwzględnienie. Na wstępie wskazać należy, iż M. M. miała świadomość daty do jakiej Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C. wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2014 roku przyznał jej prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy. Ubezpieczona obecna była na rozprawie, na której nastąpiło ogłoszenie tego orzeczenia a ponadto reprezentowana była przez fachowego pełnomocnika. Nie bez znaczenia jest również, iż zgodziła się z czasookresem, na który przyznano jej żądane świadczenie, o czym świadczy fakt, iż nie złożyła od niego apelacji. Powyższy wyrok zaskarżony został natomiast przez organ rentowy. W toku postępowania apelacyjnego przeprowadzony został dodatkowy dowód z opinii zespołu biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii, którzy potwierdzili niezdolność do pracy ubezpieczonej, uznając jednak dłuższy okres jej trwania, tj. do 31 lipca 2016 roku. Powyższe, wobec cofnięcia apelacji przez Zakład i umorzenia postępowania apelacyjnego, pozostaje jednak bez znaczenia dla uprawnień odwołującej. Ponadto zgodnie z art. 384 k.p.c. sąd nie może uchylić lub zmienić wyroku na niekorzyść strony wnoszącej apelację, chyba że strona przeciwna również wniosła apelację. Tym samym nawet w sytuacji merytorycznego rozpoznania przez Sąd II instancji sprawa i tak zakończyłaby się oddaleniem apelacji (z uwagi na niemożność orzekania na niekorzyść strony wnoszącej apelację), a zatem i tak brak byłoby podstaw do ustalenia dłuższego niż zrobił to Sąd Okręgowy okresu prawa do renty.

Wbrew również stanowisku ubezpieczonej organ rentowy nie miał możliwości przedłużenia prawa do renty ponad okres określony w wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 sierpnia 2014 roku, tj. po 31 lipca 2015 roku. W tym zakresie konieczny był wniosek odwołującej, która taki wniosek złożyła dopiero w dniu

4 stycznia 2016 roku. Organ rentowy zatem prawidłowo przyznał M. M. prawo do renty na dalszy okres od stycznia 2016 roku, tj. od miesiąca złożenia wniosku. Zakład bowiem dopiero w tej dacie dysponował wszystkimi niezbędnymi informacjami umożliwiającymi wypłatę żądanego świadczenia. Zgodnie bowiem z dyspozycją powołanego już wyżej art. 129 ustawy świadczenia **wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek**. Przepis ten wprowadza tym samym ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego wypłacania świadczeń na wniosek zainteresowanych od dnia spełnienia ustawowych warunków, lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub złożono wszystkie wymagane dokumenty. Reguła powyższa, wyklucza więc możliwość wstecznego wypłacania świadczeń, tj. za okres po nabyciu prawa, a przed złożeniem wniosku.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.